

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR LIETAS Nr. 2020-33-01

IZSKATĪŠANAS ATSĀKŠANU TIESAS SĒDĒ AR LIETAS DALĪBNIEKU PIEDALĪŠANOS

Rīgā

2022. gada 10. novembrī

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs, Anita Rodiņa un Jautrīte Briede,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu, 17. panta pirmās daļas 3. punktu, 28.¹ un 30. pantu,

taisot spriedumu lietā Nr. 2020-33-01 “Par Augstskolu likuma 5. panta pirmās daļas trešā teikuma, 56. panta trešās daļas un pārejas noteikumu 49. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam”, kas ierosināta pēc divdesmit 13. Saeimas deputātu – Borisa Cileviča, Valērija Agešina, Vjačeslava Dombrovska, Vladimira Nikonova, Artūra Rubika, Ivana Ribakova, Nikolaja Kabanova, Igora Pimenova, Vitālija Orlova, Edgara Kucina, Ivana Klementjeva, Ingas Goldbergas, Evijas Papules, Jāņa Krišāna, Jāņa Urbanoviča, Ļubovas Švecovas, Sergeja Dolgopolova, Andreja Klementjeva, Regīnas Ločmeles-Luņovas un Ivara Zariņa – pieteikuma (turpmāk – lieta Nr. 2020-33-01),

tiesnešu apspriedē konstatēja:

1. Satversmes tiesa, izskatot lietu Nr. 2019-12-01 “Par Augstskolu likuma 5. panta pirmās daļas trešā teikuma, 56. panta trešās daļas un pārejas noteikumu 49. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 105. un 112. pantam”, nolēma šo lietu sadalīt divās lietās, tostarp izskatāmajā lietā. 2020. gada 14. jūlijā

tika pieņemts lēmums uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumus prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai un apturēt tiesvedību izskatāmajā lietā līdz brīdim, kad stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

Laikā, kamēr tiesvedība lietā Nr. 2020-33-01 bija apturēta, daļa no lietā apstrīdētajām tiesību normām ir tikušas grozītas. Proti, atbilstoši 2021. gada 8. aprīļa likumam “Grozījumi Augstskolu likumā” Augstskolu likuma 56. panta trešā daļa un pārejas noteikumu 49. punkts 2021. gada 1. maijā stājies spēkā jaunā redakcijā. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punktam grozījumi Augstskolu likuma 56. panta trešajā daļā un pārejas noteikumu 49. punktā var būt pamats tam, lai Satversmes tiesa lemtu par tiesvedības izbeigšanu šajā prasījuma daļā.

Eiropas Savienības Tiesa 2022. gada 7. septembrī pasludināja spriedumu lietā C-391/20, kas ierosināta, lai prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā sniegtu atbildes uz Satversmes tiesas uzdotajiem jautājumiem izskatāmajā lietā. Satversmes tiesa 2022. gada 14. septembra rīcības sēdē nolēma izskatīt lietu no jauna pilnā tiesas sastāvā rakstveida procesā.

Līdz ar to Satversmes tiesai ir nepieciešams noskaidrot lietas dalībnieku un pieaicināto personu viedokli par: 1) nepieciešamību tiesvedību lietā turpināt; 2) to, kā lietas izskatīšanu ietekmē likumdevēja izdarītie grozījumi Augstskolu likuma 56. panta trešajā daļā un pārejas noteikumu 49. punktā un Eiropas Savienības tiesas spriedums lietā C-391/20.

Nemot vērā minēto, papildus nepieciešams noskaidrot arī citus lietas izspriešanai būtiskus jautājumus, kā arī uzklaut papildu pieaicinātās personas, kuru viedokļa uzklautišana var sekmēt vispusīgu un objektīvu lietas izskatīšanu.

Satversmes tiesa secināja:

2. Sākotnēji lietas Nr. 2020-33-01 izskatīšana noteikta rakstveida procesā, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta desmito daļu, 25. panta pirmās daļas 1. punktu, 28.¹ panta pirmo daļu un 1.¹ daļu.

Ievērojot šā lēmuma 1. punktā norādīto, lietas Nr. 2020-33-01 izskatīšana atsākama tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

3. Satversmes tiesas likuma 28. panta septītā daļa noteic, ka tiesas sēdē pēc lietas dalībnieku uzklautišanas, ja nepieciešams, tiek uzklautas pieaicinātās personas.

Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks ārvalstu sadarbības un stratēģijas jautājumos pārstāvēja Latvijas Republiku Eiropas Savienības Tiesā tiesvedībā prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai lietā C-391/20. Tieslietu ministrijas pārstāvis sniedza atbildi arī uz jautājumu, cik lielā mērā Augstskolu likuma 56. panta trešā daļa un pārejas noteikumu 49. punkts turpināja radīt tiesiskās sekas Latvijā pēc 2021. gada 1. maija, proti, brīža, kad spēku zaudēja lietā apstrīdētā minēto tiesību normu redakcija. Līdz ar to Tieslietu ministrija ir uzaicināma uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos viedokļa sniegšanai.

Izglītības un zinātnes ministrija 2021. gada 16. martā izstrādāja un iesniedza Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai priekšlikumu likumprojektam “Grozījumi Augstskolu likumā”, tostarp piedāvājot grozīt Augstskolu likuma 56. pantu un pārejas noteikumu 49. punktu. Līdz ar to Izglītības un zinātnes ministrija ir uzaicināma uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos viedokļa sniegšanai.

Ievērojot šā lēmuma 1. punktā norādīto, par pieaicināto personu lietā papildus atzīstama arī Ministru kabineta pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās Kristīne Līce. Līdz ar to Kristīne Līce ir uzaicināma uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos viedokļa sniegšanai.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 26.-28. pantu, Satversmes tiesa

nolēma:

1. Atsākt lietas Nr. 2020-33-01 “Par Augstskolu likuma 5. panta pirmās daļas trešā teikuma, 56. panta trešās daļas un pārejas noteikumu 49. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” izskatīšanu pēc būtības tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos 2023. gada 3. janvārī plkst. 10.00 Satversmes tiesas sēžu zālē (Rīgā, Jura Alunāna ielā 1).

2. Aicināt uz tiesas sēdi:

1) lietas dalībniekus:

- a) Pieteikuma iesniedzēju – divdesmit 13. Saeimas deputātu – pārstāvi;
- b) institūcijas, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimas – pārstāvi;

2) pieaicinātās personas:

- a) Tieslietu ministrijas pārstāvi;
- b) Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvi;

c) Ministru kabineta pārstāvi starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās Kristīni Līci.

3. Nosūtīt lietas dalībniekiem un pieaicinātajām personām šā lēmuma kopiju.

4. Nosūtīt Ministru kabineta pārstāvei starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās Kristīnei Līcei divdesmit Saeimas deputātu pieteikuma un Saeimas atbildes raksta kopijas.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš